

***Izvajanje podporne sheme za električno
energijo proizvedeno iz OVE ali visoko
učinkoviti SPTE***

- OBDOBNO POROČILO -

Za obdobje: **od 1. 1. 2024 do 30. 9. 2024**

Datum: 28. 10. 2024

1. Elektrarne v sistemu podpor

Sistem podpor je instrument državne pomoči, ki z višjimi odkupnimi cenami omogoča realizacijo investicij za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTE, potrebnih za doseg državnih ciljev glede deleža uporabe obnovljivih virov v končni rabi energije, skladno z Zakonom o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije ter Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom.

Na dan 30. 9. 2024 je podporna shema obsegala 3.444 enot, katerih skupna nazivna neto moč je znašala 384,37 MW (konec septembra 2023: 3631 enot s skupno nazivno močjo 392,05 MW). Največji dve skupini elektrarn v podporni shemi sta sončne elektrarne in SPTE elektrarne na fosilna goriva. Podrobnejša razporeditev proizvodnih naprav v podporni shemi po tipih naprav glede na njihovo število ter nazivno moč na dan 30. 9. 2024 je prikazana v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 1: Elektrarne v sistemu podpor – stanje na dan 30. 09. 2024

Tip naprave	Moč v kW*	Število na dan
Bioplinarne	13.585	20
Hidroelektrarne	17.129	71
Individualno	930	1
Sončne elektrarne	265.361	3138
SPTE elektrarne na fosilna goriva	66.712	178
Elektrarne na lesno biomaso	17.439	34
Vetrne elektrarne	3.210	2
Skupaj	384.366	3444

* Opomba: Seštevki moči lahko odstopajo zaradi zaokroževanj.

V obdobju januar-september 2024 je bilo pripravljenih pogodb za 402 entiteti (prvih devet mesecev leta 2023 97 entitet), ki so vstopile v podporno shemo na novo, zaradi spremembe lastništva, spremembe vrste podpore ali druge spremembe.

Glede na vrsto izbrane podpore, je imelo konec septembra 2024 57,14 odstotkov vseh elektrarn oziroma proizvodnih naprav v shemi kot vrsto podpore izbrano »obratovalno podporo«, delež le-teh po moči pa je še višji, in sicer 61 odstotkov. Ostale proizvodne naprave so imele kot vrsto podpore izbran »zagotovljen odkup«.

2. Izplačila podpor

V prvih devetih mesecih leta 2024 je bilo izplačano za približno 16,6 odstotka manj podpor kot v prvih devetih mesecih leta 2023, ob tem pa je bilo proizvedene tudi za 27,8 odstotka manj električne energije v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta.

Povprečna višina izplačane podpore v prvih devetih mesecih letošnjega leta je znašala 189,05 EUR/MWh, kar je več od povprečne višine izplačane podpore v enakem obdobju leta 2023 (163,34 EUR/MWh).

Tabela 2: Proizvedena količina električne energije (v GWh), skupna višina izplačanih podpor (v mio EUR brez DDV) ter povprečna višina izplačane podpore v obdobju januar - september leta 2023 in 2024

Ključni podatki / obdobje	januar-september 2023	januar-september 2024
Količina električne energije (GWh)	502,87	363,08
Izplačila podpor po pogodbah (v mio EUR brez DDV)	82,29	68,64
Povprečna podpora (v EUR/MWh)*	163,34	189,05

* Povprečna izplačana podpora je izračunana na nezaokroženih vrednostih.

Proizvodnja elektrarn je odvisna tudi od vremenskih pogojev. V nadaljevanju navajamo ključne vremenske indekse (primerjava glede na podatke o dolgoletnih povprečjih Agencije RS za okolje, 1971-2000). Povprečna temperatura v obdobju prvih devetih mesecev letošnjega leta je bila nad dolgoročnim povprečjem (indeks glede na 30-letno povprečje (1971-2000) je znašal 1,162). V opazovanem obdobju je bila tudi količina padavin precej nad dolgoletnim povprečjem (indeks 1,247), nekoliko nad dolgoletnim povprečjem je bilo v omenjenem obdobju tudi trajanje sončnega obsevanja (indeks 1,024).

VREMENSKI INDEKSI v obdobju od januarja do septembra 2023 in 2024 (primerjava glede na 30-letna povprečja 1971-2000, vir podatkov: ARSO)

Temperatura (stopinje °C):	I – IX 2024: 1,162	(I – IX 2023: 1,075)
Trajanje sončnega obsevanja (ure):	I – IX 2024: 1,024	(I – IX 2023: 1,018)
Padavine (mm):	I – IX 2024: 1,247	(I – IX 2023: 1,175)

Primerjava prvih devetih mesecev leta 2024 z enakim obdobjem v letu 2023 kaže drugačno sliko proizvodnje in izplačil za enote v podporni shemi. V nadaljevanju prikazane razlike so predvsem posledica preslikave cen iz energetskih trgov na referenčne cene elementov, na podlagi katerih so določene višine podpor v podporni shemi. Posebej je potrebno omeniti dva elementa, to sta referenčna tržna cena električne energije in referenčna cena zemeljskega plina. Največji vpliv na shemo OVE in SPTE ima referenčna tržna cena električne energije, ki znaša 138,74 EUR/MWh in je negativno vplivala na obratovalne podpore. Prišlo je do upada referenčne cene zemeljskega plina glede na leto 2023 (za 68,2 %), kar se je izrazilo v upadu višin podpor za SPTE enote na zemeljski plin.

Glede na obdobje prvih devetih mesecev letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, beležimo padec (evidentirane) proizvodnje pri naslednjih tipih elektrarn v podporni shemi: bioplinske elektrarne, SPTE na fosilna goriva (največji padec evidentirane proizvodnje med tipi elektrarn v navedenem obdobju), elektrarne na lesno biomaso. Padec evidentirane proizvodnje je med drugim tudi posledica nižjih obratovalnih podpor – v

določenih primerih je referenčna tržna cena celo višja od skupnih referenčnih stroškov naprave, kar posledično pomeni, da naprava v aktualnem letu nima dodatne podpore (velja samo za proizvodne naprave z vrsto izbrane podpore »obratovalna podpora«). Dvig proizvodnje v prvih devetih mesecih leta 2024 v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, beležimo pri hidroelektrarnah, sončnih elektrarnah ter v kategoriji drugo.

V prvih devetih mesecih leta 2024 je največji delež proizvedene električne energije iz proizvodnih naprav, vključenih v podporno shemo, ki prejemajo podporo, pripadal sončnim elektrarnam (55,6 %), SPTE na fosilna goriva (19,5 %) ter bioplinskim elektrarnam (13,6 %), najmanj pa hidroelektrarnam (0,6 %), kategoriji drugo (1,5 %) ter elektrarnam na lesno biomaso (9,1 %).

Enote, ki imajo v podporni shemi v letu 2024 višino podpore enako 0, ne prejemajo izplačil za proizvodnjo v letu 2024, prav tako v uradnih evidencah ne beležimo njihove proizvodnje, vendar pa so še vedno vključene v podporno shemo. Posledica manjše proizvodnje enot v podporni shemi so nižja izplačila sheme OVE in SPTE. Glede na obdobje prvih devetih mesecev letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, beležimo velik padec izplačil za SPTE enote na fosilna goriva, pri ostalih tipih elektrarn (sončne elektrarne, bioplinske elektrarne, elektrarne na lesno biomaso, v kategoriji drugo, hidroelektrarne) je mogoče opaziti manjši porast izplačil v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Največji porast izplačil v obdobju prvih devetih mesecev letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, je mogoče opaziti pri sončnih elektrarnah. Padec izplačil za SPTE enote na fosilna goriva je posledica upada referenčne cene zemeljskega plina v letu 2024 glede na leto 2023. V letu 2023 je namreč pri navedenih proizvodnih napravah vpliv višje cene zemeljskega plina prevladal nad višjo referenčno tržno ceno električne energije, posledično je bilo tudi več izplačil (referenčna cena elektrike je imela izničen vpliv zaradi višje cene energenta zemeljskega plina).

Količine proizvedene električne energije iz proizvodnih naprav vključenih v podporno shemo ter izplačila podpor po vrsti naprave so predstavljena v spodnji tabeli.

Tabela 3: Proizvedena električna energija (v GWh) ter izplačila podpor proizvodnim napravam v podporni shemi (v mio EUR) v prvih devetih mesecih leta 2024

Tip naprave	Proizvedena električna energija (GWh)	Podpora (v mio EUR)	Delež energije (%)	Delež podpore (%)
Bioplinske elektrarne	49,28	6,94	13,6	10,1
Hidroelektrarne	2,33	0,22	0,6	0,3
Elektrarne na lesno biomaso	33,22	7,33	9,1	10,7
SPTE na fosilna goriva	70,72	7,29	19,5	10,6
Sončne elektrarne	202,06	44,49	55,6	64,8
Drugo	5,47	2,36	1,5	3,4
SKUPAJ	363,08	68,64	100	100

*Enote, ki imajo višino podpore v letu 2024 0 EUR/kWh in torej nimajo izplačil, nimajo ovrednotene proizvodnje v okviru evidenčnih podatkov.

Izplačila podpor so izvedena na podlagi prejetih računov s strani upravičencev. Z vzpostavitvijo spletnega portala centra za podpore v letu 2016, se je postopek izdaje računov

močno poenostavil in pohitril za številne upravičence, ki so se na portalu registrirali. Upravičenci, ki so vključeni v podporno shemo za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov energije oziroma visoko učinkovite soproizvodnje toplote in elektrike in ki imajo sklenjeno pogodbo o zagotavljanju podpore, morajo od 31. januarja 2024 dalje račune izdajati izključno preko spletnega portala centra za podporo.

Slika 1: Absolutna primerjava izplačil in relativna primerjava proizvodnje po tipu naprave v prvih devetih mesecih leta 2024/2023

